

Václav Havel v Libkovicích 16. prosince 1992

© Ibra Ibrahimovič

Hovory z Lán (16.5.1993), Václav Havel o Libkovicích:

"... je věcí nás všech, jak vypadá naše země, naše krajina. Jsou to lidé, kteří prostě protestují proti té aroganci průmyslové civilizace, která ničí třetinu naší země, proměňuje ji v poušť a takovým ještě zvláštním přezíravým způsobem k těm občanům, kteří tam žijí, k jejich tradici, k jejich životnímu prostředí, jenom v zájmu zvyšování produkce hnědého uhlí, ta zvláštní necitlivost, která se vytvořila v éře komunismu u nás, a která přežívá, že, ta prostě zasluhuje, aby na ní bylo posváćeno. ..."
(11:50)

Dopis Václava Havla tehdejšímu premiérovi Jiřímu Paroubkovi:

Praha 8. prosince 2005

Vážený pane premiére,

rád bych Vás seznámil se svým postojem k možnému zrušení ochrany některých obcí, které doplácí na to, že leží na hnědém uhlí.

Respektuji snahu vlády o prosperitu České republiky jako jednu z důležitých agend správy země. Její povýšení na hlavní ukazatel hodnocení však nesdílím. S velkou nelibostí například sleduji, jak se v naší politice po několikaleté porevoluční přestávce opět zabydlel čtyřiceti lety ověřený technokratický přístup ke krajině, k půdě, k historickému dědictví a k životu vůbec. Bohužel se v tomto ohledu levicové ani pravicové vlády neliší a to, nutno říct, nejen u nás. Růst spotřeby se stal společenským kultem a růst tohoto růstu zaklínadlem téměř všech vlád. Pamatuji se například, že někdejší dostavba jaderné elektrárny Temelín byla ospravedlňována odstavením tepelných elektráren v severních Čechách. Jak to dopadlo, víme všichni: vedle Dukovan a Temelína spalují tepelné elektrárny dál hnědé uhlí. Úspory energie jsou považovány málem za rouhání, protože hodnocena a prémiována je výroba, nikoli úspory. Ti, kteří se angažují na poli alternativních zdrojů, jsou začasťe vysmíváni a považováni za jakési okrajové podivíny. Po dnes spotřebované energii však nezbude nic jiného, než krajina, která se těžce a za velké peníze vzpamatovává z devastace, a obce vykořeněné ze svých sociálních a kulturních vazeb. Velkou ránu dostaly odsunem Čechů, druhou odsunem Němců a nyní by mohla být ztráta identity dokončena definitivním odsunem rozumu. Na rozdíl od předchozích rozhodnutí jsou však ta dnešní svobodnou demokratickou volbou a o to větší zodpovědnost vyžadují.

Jsou přece i jiné přístupy.

Kladu si otázku, zda je v dnešních podmínkách jednorázový a bezprostřední efekt těžby hnědého uhlí důležitější než staleté kořeny Horního Jiřetína a Černic. A která sídla přijdou na řadu příště, když je ani někdejší vládní záruky neochrání? Můžeme se nazývat kulturní zemí, když staleté historické dědictví přeměníme během několika let na energii, kterou navíc vyvezeme za hranice? Domnívám se, že kulturní dědictví je vyšší hodnotou než momentální zisk. Ostatně je to právě toto dědictví a náš vztah k němu, co z nás dělá svébytný národ. Bez zachování vlastní identity neuspějeme nejen ve sjednocené Evropě a ve světě, ale především před našimi vlastními potomky.

Vážený pane premiére,

bude-li vláda stát před rozhodnutím v této věci, uvědomí si, jak věřím, závažnost svého rozhodnutí a dá přednost hodnotám dlouhodobým před momentálními výhodami.

Váš

Václav Havel